

blive ved, og han faar det altsaa ikke. Det er en skadelig Maade at hjælpe paa, og det tror jeg ikke, vi skulle komme ind paa.

Jeg var ikke med i Kommissionen af 1894, men det var dog næppe det, man tænkte sig med disse underlige Udtryk, man der benyttede, at „der skulde udredes en Plan“, at det blot bestod i, at man skulde komme og foreslaa os, at den Mand, der kommer for at købe et Hus og har 800 Kr. eller 400 Kr., kan faa Laan af Staten. Det var ikke nogen stor Plan, man der udredede, det var en meget simpel Foranstaltning; det havde man dog ikke tænkt sig skulde blive Resultatet af det. Der staar jeg og siger med Føje: Skab os en almindelig Foranstaltning til Fremme af denne Samfundsinteresse, som jeg bøjer mig for lige saa vel som de Her- rer, der tale saa varmt for den. Gør noget lignende som det, man gjorde i 1788 og derefter, saadanne Foranstaltninger som Udstykningsforholdenes. Ordning, Fæste- væsenets Ophør, Hoveriets Ophævelse og alt saadant noget — det var almenyldige Foranstaltninger, men det er det ikke at laane nogle Penge ud paa billige Vilkaar. Jeg ved meget godt, at Kreditkassen af 1787 gjorde noget saadant, men det var dog væsentlig Almenforanstaltninger, man vilde fremme, det var Bjergværkerne i Norge, man vilde fremme derved, Foran- staltninger for flere Samejere, som i Fæl- lesskab skulde overtage Ejendomme og udstykke dem imellem sig o. s. v.; det var noget saadant, man vilde, og dog har der været rejst megen Kritik, om det var rig- tigt, hvad man den Gang gjorde. Hele den Komodie, som da opførtes, skal da virkelig ikke opstilles som Forbillede for denne Lovgivning. Kan man finde en almen Ordning, hvorved man kunde sikre nogenlunde velstillede Arbejdere Jord, stemmer jeg med Glæde derfor. Men jeg kan ikke se, at det er rigtigt at komme ind paa denne specielle Maade, hvorved man hjælper disse A, B og C. Hvad det fører til, vide vi ikke.

Nu staar kun tilbage min sidste Be- mærkning, og den rammer mere det ærede Flertals Forslag, som Landstinget nu har vedtaget — jeg tror, at Mindretallets For- slag om de 400 Kr. rammes ved de Be- mærkninger, jeg nu har gjort, og jeg tror saaledes ikke, at jeg vil kunne stemme for Forslaget. Jeg kan supplere mine Be- mærkninger med de Bemærkninger, den ærede Ordfører nu udtalte. Jeg kan ikke se, vi ere berettigede til at arbejde hen

til, at A., der sidder med 400 Kr., kan faa 3,600 Kr. til Laan af Staten paa bil- lig Rente, naar B. ikke kan faa det, naar vi ikke kunne gøre det samme for alle an- dre. En Ting maa man jo ogsaa tage i Betragtning. Jeg kender mange brave Haandværksfolk her i denne By, som sidde med 400 Kr., de surt have erhvervet sig. Vilde man hjælpe dem til 1200 Kr., kunne de blive selvstændige Mænd. Hvorfor skulle saadanne Folk ikke hjælpes, medens en Mand ude paa Landet skal hjælpes til 3,600 Kr. fra Staten? Det forstaar jeg ikke. Det er for mig det afgørende, der faar mig til at sige, at disse Former, man hidtil har arbejdet for, ere ikke Løsningen af Sagen, og jeg kan yderligere paaberaabe mig, at i selve Landbokommissionen var der jo et Flertal og et Mindretal. Der er der intet, som kan være afgørende for os. Saa skal jeg endnu kun gøre nogle Be- mærkninger over for dem, der mene, at vi kunne stemme for, hvad der nu foreligger. Jeg for mit Vedkommende kan daarlige gøre det. Sagen gaar jo der ud paa, at naar man har en nogenlunde rimelig Kapi- tal, kan man hjælpes. Der spørger jeg først: hvad betyder dette Forslag? Betyder det saa meget? Dertil siger Flertallet i Kommissionen, at det behøves ikke, de Folk kunne i Reglen klare sig selv, og deri, synes jeg, ligger et berettiget Angreb paa, hvad Flertallet her har vedtaget. Men hvis det hjalp til, at mange flere kunde komme til at faa disse Huse, fik det endda være, men jeg spørger: hvad Garanti har man derfor? Den ærede Ordfører har op- lyst, at ved denne Foranstaltning kan man vente, at der kommer 1600 Huse, men lad der ogsaa komme 2000. Nu vide vi, at der kommer 1200 aarlig ad naturlig Vej. De, som erhverve disse sidstnævnte Huse, hjælpe sig med Kreditforeningslaan, og de blive hjulpede derved, at de, der sælge dem Husene, lade deres Penge staa paa anden Prioritet. De komme saaledes igennem og klare sig selv paa rette Maade, og man er sikker paa, at de kunne føre det igennem. Nu er det dog sandsynligt, at hvis dette bliver Lov, saa vil Loven først og fremmest blive benyttet af dem, der nu ad naturlig Vej ville kunne komme i Be- siddelse af Huse, og hvad er det saa, der sker? Saa sker det, at disse Folk i Ste- det for at klare sig med Kreditforenings- laan og en anden Prioritet, faa et Stats- laan paa første Prioritet. Hvem gavner egentlig det? Ja, jeg synes, at det har saa ringe Betydning. Hvor gerne jeg end vilde sige, at det ingen Skade gør, kan jeg